

Nr 47.

Ankom till riksdagens kansli den 4 april 1930 kl. 10 f. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående viss ändring i villkoren beträffande statslån till förbättring av betesmarker.

(2:a avd.)

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen nr 172 i första kammaren av herr *Gustafson, Fritiof*, samt nr 126 i andra kammaren av herr *Nordkvist m. fl.* har hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av bestämmelserna i Kungl. Maj:ts förordning av den 21 augusti 1925 angående ändrade villkor för lån från allmänna nyodlingsfonden samt förordningen av den 11 juni 1926 om ändrade villkor för lån från norrländska nyodlingsfonden beträffande lån för betesförbättringar, att betesförbättringslån må kunna utgå till högst tre fjärdedelar av den beräknade kostnaden, dock icke till mera än 350 kronor för hektar av den för förbättring avsedda arealen.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd härför, hänvisas till motionerna.

Över motionerna har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtanden av statskontoret och lantbruksstyrelsen. Statskontoret har därvid anført, att ur de synpunkter ämbetsverket hade att företräda, anledning saknades att mot den föreslagna författningsändringen göra någon erinran. Lantbruksstyrelsens yttrande är såsom bilaga fogat till detta utlåtande.

I kungl. kungörelsen den 21 augusti 1925 (nr 396) angående ändrade villkor för lån från allmänna nyodlingsfonden stadgas, bland annat, att nyodlingslån må kunna uppgå till högst tre fjärdedelar av den beräknade kostnaden, dock icke till mer än 500 kronor för hektar av den jord, som är avsedd att nyodlas. Beträffande betesförbättringslån stadgas däremot i samma kungörelse, att sådant lån må kunna uppgå till högst hälften av den beräknade kostnaden, dock icke till mer än 250 kronor för hektar av den för förbättring avsedda arealen. Liknande föreskrifter återfinnas i kungl. kungörelsen den 11 juni 1926 (nr 204) angående ändrade villkor för lån från norrländska nyodlingsfonden.

Utskottet.

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört anser utskottet, att det numera icke förefinnes anledning att låta betesförbättringslån endast utgå med hälften av den beräknade kostnaden under det att nyodlingslån må utgå med tre fjärdedelar därav. På grund härav och då utskottet anser det av motionärerna föreslagna maximibeloppet 350 kronor för hektar av den för förbättring avsedda arealen vara lämpligt avvägt, hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av motionerna I: 172 och II: 126 besluta sådan ändring i grunderna för lån från allmänna nyodlingsfonden och norrländska nyodlingsfonden att betesförbättringslån, må kunna utgå till högst tre fjärdedelar av den beräknade kostnaden, dock icke till mera än 350 kronor för hektar av den för förbättring avsedda arealen.

Stockholm den 3 april 1930.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, Elof B. Andersson, Gabrielsson, Carl E. Eriksson, Granath, August W. Johansson, Dalberg* och *Henriksson* samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Carlström, Uddenberg, Weibull, Lindgren, Andersson* i Löbbo och *Pehrsson* i Bramstorp.

Bilaga.

Till riksdagens jordbruksutskott.

Efter framställning av Eder har Kungl. Maj:t anbefallt kungl. lantbruksstyrelsen att avgiva yttrande över en inom andra kammaren väckt, till Eder hänvisad motion, nr 126, om viss ändring av villkoren för statslån till betesförbättring.

Med anledning härav får lantbruksstyrelsen i ärendet anföra följande.

Motionärernas ändringsförslag avser, att statslån för betesförbättring måtte — såsom lån för nyodling — få utgå med $\frac{3}{4}$ av den beräknade kostnaden i stället för som nu stadgats, med hälften av denna kostnad. Härjämte föreslås, att lånebeloppet, som nu är begränsat till högst 250 kronor per hektar av den för förbättring avsedda arealen, måtte höjas till högst 350 kronor.

I sin motivering till förslaget hava motionärerna framhållit, att vid utmätande av nyodningslån kostnaderna i stor utsträckning eller ofta helt och hållet beräknades efter uppskattning av värdet av med egen arbetskraft utfört arbete, under det att vid betesförbättringslån kostnaderna till betydande del förorsakades av inköp utav gödselmedel, kalk, frö och stängselmaterial. Skillnaden i lånevillkoren till fördel för odlingslånen vore under sådana förhållanden svår att förstå.

Med avseende härå anser sig lantbruksstyrelsen böra framhålla, att när styrelsen på sin tid tillstyrkte, att statslån skulle kunna beviljas från odlingslånefonderna jämväl till utförande av betesförbättring, styrelsen ansåge skäl föreligga att förfara med försiktighet, intill dess någon erfarenhet vunnits, huru uppskattningen av kostnaderna vid betesförbättring i allmänhet komme att ske och i vad mån hänsyn därvid toges till röjningskostnaderna, vilka kanske genom utvunnen virkesmängd komme att täcka sig själva och därtill lämna överskott. Erfarenheten från den gångna tiden har visserligen visat, att i vissa fall benägenhet till någon överuppskattning vid beräkningen av kostnaderna för betesförbättring framträtt, men att beräkningarna dock i huvudsak synas hava vilat på sakliga grunder. Någon särskild tendens att låta röjningskostnaderna spela huvudrollen vid kostnadsberäkningarna synes icke föreligga, utan i regel torde förhållandena vara sådana, som motionärerna anfört eller att huvudkostnaderna föranledas av verkliga inköp för åvägbringande av betesförbättring.

Under sådana förhållanden anser sig lantbruksstyrelsen böra förorda föreliggande förslag.

Stockholm den 10 mars 1930.

ERIK INSULANDER.

GEORG v. ZWEIGBERGK.